

Tyresö kommun
Kommunstyrelseförvaltningen
Kristin Norrbom
Utredare
08- 578 295 18
kristin.norrbom@tyreso.se

TJÄNSTESKRIVELSE

2019-03-04

1 (6)

Diarienummer

2019/KS 0116 10

Kommunstyrelsen

**Information om behovsanalyser för
verksamhetsutveckling gällande
verksamhetsområde 13 Vatten och avlopp inför
kommunplan 2019-2022, budget 2020**

**Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut till
kommunstyrelsen**

- Informationen noteras.

Kommunstyrelseförvaltningen



Stefan Hollmark
Kommundirektör



Britt-Marie Lundberg Björk
Chef Medborgarfokus och Tekniska kontoret

Beskrivning av ärendet

Inför 2017 prövades en ny metod för långsiktig behovsanalys i förvaltningarna. Behovsanalyserna har ett femårsperspektiv och beskriver hur verksamheterna behöver utvecklas för att möta framtidens behov. Analyserna var en del av

underlaget för det strategiska arbetet med kommunplan 2015-2018 med budget för 2018 samt för nämndernas planeringsarbete för 2018 och framöver. Behovsanalyserna är kopplade till kommunens omvärldsanalys, mål, vision samt verksamhetsutveckling.

Förvaltningarna har gjort en uppföljning av 2018 års behovsanalys, med en analys och prioritering av vilka förändringar som kommer att påverka verksamhetsområdet framöver.

Kommunstyrelseförvaltningen överlämnar analysen till kommunstyrelseförvaltningen för vidare hantering inom ramen för kommunplan 2019-2022 och budget för 2020.

Behovsanalys

Kommunstyrelseförvaltningen har tagit fram behovsanalys för verksamhetsutveckling inom kommunstyrelsens verksamhetsområden.

Uppföljning av behovsanalysen 2018

Personalresurserna för drift och underhåll av VA- anläggningar har förstärkts under verksamhetsåret, främst för drift av ett ökat antal pumpstationer men även för vakanser inom VA-underhåll samt en rekrytering inför kommande pensionsavgång 2019.

Lokala dagvattenlösningar i nya bebyggelseområden samt nya dagvattendammar har anlagts i syfte att bättre kunna hantera och behandla dagvattenflöden. Införande av fjärravläsning av vattenmätare har påbörjats inom vissa större bebyggelseområden med goda resultat vilket även förenklar och effektiviserar kundärenden samt ökar kundernas tillgänglighet till egna förbrukningsdata.

Införande av nya rättvisare dagvattenavgifter har genomförts. VA- taxan har reviderats med avsikten att kunna möta den aktuella och framtida förväntade kostnadsökningen för behandling av spillvatten och leveransen av dricksvatten.

Kommande förändringar som påverkar förutsättningarna för verksamhetsområdet

- Resurserna för drift, underhåll och övervakning behöver förstärkas som följd av ett växande VA- nät och ökat antal anläggningar
- Reinvesteringar för förnyelse av äldre ledningsnät och anläggningar behöver även fortsättningsvis ökas för att bibehålla en god funktion och kapacitet samt för att bibehålla hög vattenkvalitet och leveranssäkerhet.
- Nya tekniker och lösningar för dagvattenhantering behöver tillämpas och anläggas i befintliga och nya bebyggelseområden för att minska och förebygga risker för översvämningar, skador på fast egendom och minimera miljöpåverkan i berörda ytvatten.
- Ökad teknisk utveckling för att effektivisera och generera mer automatiserad drift och övervakning av VA- anläggningar medför vissa ökade investeringsbehov för programvaror och tillkommande teknisk utrustning.

Beskrivning av verksamhetsområdet

Syftet med VA- verksamheten i Tyresö kommun är att förse invånarna med ett gott och friskt dricksvatten, ta hand om och avleda avloppsvattnet från hushåll och industrier samt att avleda och behandla dagvatten med minsta möjliga olägenhet för invånarna.

Omvärlds- och konsekvensanalys

VA- verksamheten räknar med en rad förändringar under perioden. Främst gäller det ökade åtgärds- och investeringsbehov för bättre omhändertagande av dagvatten och minskning av utsläpp till recipienter (sjöar, vattendrag och havsmiljöer) i syfte att så långt möjligt uppfylla EU:s ramdirektiv för vatten. Detta får på kort sikt till följd att ökade insatser och åtgärder måste vidtas i Tyresås sjösystem för att minska halterna av näringsämnen. De fysiska åtgärder som blir aktuella innebär viss tillkommande belastning för kommunen varav VA- kollek-

tivet får bära del av de till Tyresö fördelade kostnaderna. Dessutom påverkas Tyresös VA- verksamhet indirekt och kostnadmässigt av att anläggningar för behandling av vårt spillvatten samt anläggningarna för dricksvattenproduktion i regionen under perioden fram till 2026 kommer att behöva expandera och samtidigt förbättra reningsteknikerna för att möta nya miljökrav och behov för en växande region. De sistnämnda åtgärderna kommer då att påverka Tyresös och VA- kollektivets kostnader från Stockholm Vatten AB för spillvattenbehandling. Vidare så är fokus på utbyggnad av och ökat nyttjande av ny teknik inom dagvattenområdet nödvändigt för att kunna möta eventuella klimatpåverkande förändringar. Samtidigt finns uppställda miljömål, direktiv och miljökvalitetsnormer att beakta och uppnå för en god status på ytvatten i sjöar och hav för vilka dagvattenåtgärder i befintliga och nya bebyggelseområden är viktiga att planera och utföra.

De senare årens farhågor och fakta om klimatförändringar bland annat med oftare återkommande kraftiga nederbördstillfällen innebär även att befintliga och nya dagvattenlösningar liksom ny teknik och utföranden måste tillämpas och anpassas till ökande vattenflöden för att förebygga och minska riskerna för översvämningar och skador på infrastrukturer och fast egendom. Nya tillämpningar av teknik och utföranden krävs därför inom VA- systemet för att klara sådana ökade flöden och klimatbelastningar.

Den förväntade ökade belastningen på kommunens dagvattensystem kommer att kräva kostsamma åtgärder i form av nyanläggning av nya dagvattendammar och motsvarande lösningar för att omhänderta tillkommande nederbörds- mängder. Detta medför samtidigt att kostnaderna för drift, underhåll och reinvesteringar i dagvattenanläggningar måste ses över och omfördelas på rättvis grund för alla belastande fastigheter, områden och anläggningar.

För att fördela kostnaderna för behandling och drift samt underhåll av hela dagvattensystemet är gällande VA- taxa differentierad och omfördelad genom tillämpning av särskilda dagvattenavgifter. Skälet till införande av dagvatten- avgift är främst att kunna belasta de dagvattenpåverkande verksamheterna och fastigheterna i kommunen med sina rättvisande kostnader. Detta medför samtidigt att de fastigheter som inte belastar dagvattensystemet därför avlastas den tillkommande avgiften från sina övriga bruksavgifter.

Befolkningsutveckling och prognoser

Kommunens befolknings- och bebyggelseutveckling innebär även att VA-anläggningarna och verksamheten expanderar vilket förutom större investeringsbehov och en ökad kostnadsmassa, även medför att resurserna för drift, underhåll och övervakning av anläggningarna också behöver förstärkas.

Behov inom verksamhetsområdet

- Resurserna för drift, underhåll och övervakning av ett ökat antal VA-anläggningar behöver förstärkas
- Reinvesteringar för förnyelse av äldre ledningsnät och anläggningar behöver även fortsättningsvis ökas för att bibehålla en god funktion och kapacitet samt för att bibehålla en god funktion och kapacitet samt för att bibehålla hög vattenkvalitet och leveranssäkerhet.
- Nya tekniker och lösningar för dagvattenhantering behöver tillämpas och anläggas i befintliga och nya bebyggelseområden för att minska och förebygga risker för översvämningar, skador på fast egendom och minimera miljöpåverkan i berörda ytvatten.
- Den fortgående omvandlingen, främst av Östra Tyresö, kommer på sikt att kräva vissa och mer omfattande förstärkningsåtgärder i ledningsnät för vatten och spillvatten för att kunna klara kommande kapacitetsbehov.

Förändringsbehov

VA-verksamheten behöver tillämpa nya och bygga ut befintliga datoriserade drift- och övervakningssystem samt har påbörjat driftsättning av kundanpassade delsystem och fjärravläsning av vattenförbrukning för att minska och effektivisera ärende- och tjänsthantering.

Prioriterade utvecklingsområden

Den förväntade ökade ekonomiska belastningen till följd av ökade kapitalkostnader som föranleds av den pågående utvecklingen inom Östra och centrala Tyresö samt ökande kostnader för behandling av spillvatten och leveransen av

dricksvatten kommer att kräva löpande analys av verksamhetens ekonomiska utveckling.

Investeringsäskanden med kalkyler

Utförlig analys och redovisning avseende behov av re- och nyinvesteringar redovisas och behandlas i kommunledningsutskottet under våren 2019.

Beslut om taxor och avgifter

Gällande VA- taxa är senast reviderad genom beslut om kommunplan i juni 2018. Denna taxa är främst reviderad för att bibehålla en ekonomisk balans till följd av ökade kapitalkostnader samt kraftigt höjda behandlings- och leverans- kostnader för spill- och dricksvatten.

